

**SAMARBEIDSRÅDET FOR FYLKESFISKARLAGENE
I NORGES RÅFISKLAGE DISTRIKT**

ÅR	5/2004
23. NOV. 2004	
333	
2003/4881-	87

ARBEIDSUTVALGSPROTOKOLL

År 2004, den 27. oktober, ble det avholdt telefonmøte i Samarbeidsrådet Nord. Møtet tok til kl. 1930.

Følgende deltok : Hans Petter Rasmussen, Finnmark Fiskarlag
 Jan Engen, Troms Fiskarfylking
 Kjell Ingebrigtsen, Nordland Fylkes Fiskarlag
 Gudmund Olden, Fiskarlaget Midt-Norge
 Jarle Hansen, Nordmøre Fiskarlag

Sekretærer : Ivar Sagen, Finnmark Fiskarlag
 Arvid Ahlquist, Troms Fiskarfylking
 Aud Rautio, Nordland Fylkes Fiskarlag
 Marianne Sandstad, Fiskarlaget Midt - Norge
 Pål Farstad, Nordmøre Fiskarlag

**Sak 12/04 : HELHETLIG FORVALTNINGSPLAN FOR BARENTSHAVET –
 HØRING AV UTREDNING AV KONSEKVENSER AV
 SKIPSTRAFIKK I OMRÅDET LOFOTEN – BARENTSHAVET**

Ref. brev av 18.06.04. fra Kystdirektoratet samt sakens dokumenter

Vedtak:

”Samarbeidsrådet Nord viser til Utredning av konsekvenser av skipstrafikk i området Lofoten – Barentshavet.

Samarbeidsrådet sier seg fornøyd med at arbeidet med en helhetlig forvaltningsplan for Lofoten – Barentshavet nå nærmer seg en ferdigstillelse.

Samarbeidsrådet stiller seg imidlertid sterkt kritiske til at området Vestfjorden ikke er tatt med i forvaltningsplanen. I uttalelsen til utredningsprogram for skipstrafikk ba Samarbeidsrådet Nord om at også hele Vestfjordbassenget måtte tas med i forvaltningsplanen. Dette med begrunnelse i det faktum at forhold i naturen og menneskelig aktivitet, også langs kysten og inne i fjordene, har stor påvirkning på fiskeri, petroleumsvirksomhet og skipsfart og på sammenhengen mellom disse virksomheter. Både økonomisk, økologisk og samfunnsmessig må hele Lofoten sees på som en del av analyseområdet.

Videre vises til den statlige beredskapen for akutt forurensning hvor det konstateres at behovet for slepebåtkapasitet i Nord-Norge dekkes ved tre fartøy i vinterhalvåret og 2 i

sommerhalvåret. Likeledes er kravet til beredskap ikke beregnet ut fra "verst tenkelige tilfelle". Samarbeidsrådet skal ikke gå inn i en diskusjon om hvorvidt dette er godt nok eller ikke, men vil påpeke at det foreligger et statlig ansvar i forhold til å dekke det nødvendige behovet. Det vil være en katastrofe hvis uhellet skulle være ute og beredskapen vise seg å være for liten.

Samarbeidsrådet Nord ber også om at det må klargjøres hvem som har ansvaret for en økonomisk kompensasjon til de næringene eller samfunnene som måtte bli berørt av en ulykke, enten det gjelder fra skipstrafikk eller petroleumsvirksomhet.

Det vises videre til at problematikken med ballastvann og begroing på skip ventes å øke proporsjonalt med økning i skipstrafikken de kommende årene. Samarbeidsrådet Nord er tilfreds med det økende bevissthet på problemet med ballastvann og at IMO omsider har fått vedtatt en konvensjon som på sikt innebærer krav til obligatorisk rensing av ballastvann på alle skip. Nå må det arbeides for å få flest mulig kystnasjoner til å ratifisere og etterleve konvensjonen.

Problemet med begroing og giftige komponenter i bunnstoffene må imidlertid tas på alvor og det må aktivt søkes mot løsninger som er miljøvennlige.

På grunn av den økende skipstrafikken vises det også til i utredningen at et mulig område det bør sees nærmere på er om stor skipstrafikk på og ved konsentrerte gytefelt i gyteperioder kan medføre uheldige påvirkninger på adferd. Forannevnte støttes av Samarbeidsrådet.

Samarbeidsrådet Nord vil også påpeke at utslipp av spillolje og kjemikalier var et forholdsvis stort problem tidligere, men selv om dette er redusert i henhold til regelverket så forekommer det ennå. Det har heldigvis vært en holdningsendring fra å legitimere slike utslipp til og ta avstand fra slike. Samarbeidsrådet sier seg derfor fornøyd med at myndighetene tar dette meget alvorlig og vil iverksette tiltak dersom dette vil forsette å medføre en negativ miljøpåvirkning.

Samarbeidsrådet Nord finner det videre betenkelig at det i forbindelse med vrak på havbunnen settes nærmest ensidig fokus på forurensningsfaren. Så lenge det er liten fare for miljøfarlig utslipp så kan vraket bli liggende. Vi har eksempler på forliste fartøy som medfører problemer for fiskerinæringen og kan ikke akseptere at fiskerne skal få en vanskeligere yrkeshverdag fordi stat eller reder ikke er seg sitt ansvar bevisst i forhold til fjerning av skipsvrak.

Hva angår seilingsleder så har Norges Fiskarlag, med sine medlemslag, over flere tiår jobbet opp mot myndighetene for å få gjennomslag for et krav om at seilingsleden med god margin må legges utenfor fiskefeltene. Samarbeidsrådet Nord sier seg derfor fornøyd med at det omsider ser ut som om Fiskarlaget kan få gehør for sine synspunkter.

Samarbeidsrådet Nord finner det videre sterkt beklagelig at også denne utredningen fremlegges med til dels betydelige kunnskapshull. At en forvaltningsplan for våre viktigste havområder legges frem uten nødvendig fakta om viktige tema er meget kritikkverdig. Samarbeidsrådet finner det som en selvfølge at vesentlige kunnskapshull tettes. Det er viktig å få belyst konsekvensene av eksisterende og ny virksomhet i området, for på denne måten å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag for videre aktivitet.

Avslutningsvis vil Samarbeidsrådet Nord vise til at Nordland fylkesting i sin uttalelse har bedt om at det i forvaltningsplanen for Barentshavet må utarbeides en egen del som ivaretar sikkerhet og beredskap hva gjelder olje, skipstrafikk og ytre påvirkning. Samarbeidsrådet støtter denne anmodningen.”

**Sak 13/04 : HELHETLIG FORVALTNINGSPLAN FOR BARENTSHAVET –
HØRING AV UTREDNING AV KONSEKVENSER AV YTRE
PÅVIRKNING**

Ref. brev av 22.06.04. fra Norsk polarinstitutt

Vedtak:

”Samarbeidsrådet Nord konkluderer med at rapporten om konsekvenser av ytre påvirkning av Barentshavet er alt for generell i sin form og dokumenterer den usikkerhet som preger kunnskapen både om klimautviklingen, konsekvensene av denne utviklingen og i hvilken grad tilført forurensning utenfra vil påvirke Barentshavet. På klimasiden er det et savn at rapporten fra ACIA ikke foreligger og kan inngå som dokumentasjon.

I det hele tatt bygger klimakonklusjonene så langt stort sett på ulike antagelser (scenarier) der resultatet avhenger av hvilke forutsetninger som legges til grunn. I seg selv blir det å bygge på en rekke antagelser der man ikke har avklart hvilke scenarier som er mest troverdige.

Under behandlingen av ballastvann er ikke den naturlige effekten av Golfstrømmen og dens transport av nye organismer inn i de polare områder. I hvilken grad ballastvann utgjør en reell trussel er derfor ikke grundig nok dokumentert.

Oppsummert gir utredningen et bilde av den usikkerhet som preger kunnskapen både om klimautviklingen, konsekvensene av denne utviklingen og i hvilken grad tilført forurensning utenfra vil påvirke Barentshavet.

Samarbeidsrådet Nord anser derfor at utredningen om konsekvenser av ytre påvirkning av Barentshavet i liten grad gir et tilstrekkelig grunnlag for å utarbeide en helhetlig handlingsplan for området. Det utredningen derimot bidrar til, er å vise hvilke kunnskapsbehov som er avdekket/konkretisert og som det er behov for fortsatt og intensivert forskning på. Det forventes at det satses betydelige midler fra norske myndigheter på å skaffe til veie nødvendig kunnskap som grunnlag for utarbeidelsen av en helhetlig handlingsplan for Barentshavet.

Rapporten kan således ikke sies å være konkret nok som beslutningsgrunnlag for utarbeidelsen av en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet.”

Sak 14/04 : HELHETLIG FORVALTNINGSPLAN FOR BARENTSHAVET – HØRING AV UTREDNING AV KONSEKVENSER AV FISKERI

Ref. brev av 16.06.04. fra Fiskeridirektoratet samt sakens dokumenter

Vedtak:

”Generelt til alle utredningene

Samarbeidsrådet Nord har behandlet konsekvensutredningene som ligger til grunn for forvaltningsplan for Barentshavet.

Generelt mener Samarbeidsrådet Nord at de 3 foreliggende utredninger om konsekvensene av fiskeri, transport, og ytre påvirkninger inneholder et betydelig samlet materiale om forhold som påvirker økologien og næringsaktiviteten i området.

I hvilken grad ulike element i utredningene vil kunne nyttes for å nå forvaltningsplanens mål om varig optimal utnytting av ulike naturressurser, er noe varierende både mellom de 3 utredningene og innen hver av utredningene.

Spesielt utredningene om konsekvensene av fiskeri og ytre påvirkning (klimate) inneholder så mange og store usikkerheter, at utvikling av en anvendbar forvaltningsplan basert på disse utredningene er umulig langt inn i fremtiden.

Konsekvenser av fiskeri i området Lofoten-Barentshavet

Utredningen er en fyldig og god oppstilling av hvilke forhold ved fiskeriaktiviteten som virker inn på økosystemet og hvilke samfunnsmessige konsekvenser ulike fiskeriaktiviteter har og kan få.

Imidlertid er sammenhengene kompliserte og usikre, og sannsynligheten for at det skal kunne utvikles en operasjonell forvaltningsplan på grunnlag av interaksjoner mellom fiskebestander, og økologiske sammenhenger i sin helhet, er svært liten.

Rådgivning i forhold til årlige kvotebestemmelser basert på kompliserte økologiske sammenhenger vil i alle fall ikke være realistisk innen overskuelig fremtid.

Det har lenge vært tatt til orde for at våre viktigste kommersielle fiskeressurser burde forvaltes med faste moderate kvoter over en årrekke. Vi er nå på slutten av en slik 3-årig forvaltningsperiode, med fast kvote for torsk, i fiskerisamarbeidet mellom Norge og Russland.

Årlige kvotefastsettelse på grunnlag av fiskeribiologenes prognoser har ofte vist seg utilfredsstillende.

En stor del av det arbeidet forskerne i dag legger i å utarbeide prognoser for kommende års kvotegrunnlag burde endres til analyser av bestandsutviklingen som følge av løpende faste årlige kvoter over lengere perioder.

Bifangstproblematikken som beskrives i utredningen er reell. Det gis også en beskrivelse av eksisterende tiltak for å rå bot med problemene. Men også her pekes det på mangelfull viten om effekten av tiltakene.

I tillegg til stor usikkerhet om det meste, inneholder utredningen en del tendensiøse beskrivelser, samt noen påstander som SRN stiller spørsmål ved.

Dette gjelder spesielt punktet 6.2.2. (fiskets effekt på sjøfugl) der det generelt gis en beskrivelse av situasjonen som er betydelig mer dramatisk enn hva fiskerne opplever.

Fiskernes erfaringer tilsier ikke at bifangst av sjøfugl kan være av et slikt omfang at det innvirker på sjøfuglebestanden.

Mens havforskerne uttaler om loddebestanden (punkt 5.3.3.): *De tre siste sammenbruddene, vist på figuren, har i all hovedsak naturlige årsaker, og er ikke menneskeskapt.* ; uttaler ornitologene (punkt 6.2.2.): *Selv om naturlige klimavariasjoner og effektforsterking gjennom endringer i trofiske interaksjoner mellom sild, lodde og torsk kan være en del av forklaringen, er det liten tvil om at høyt fiskepress bidro til sammenbrudd i disse bestandene som er nøkkelarter i de nordlige marine økosystemene.*

Også de samfunnsmessige konsekvenser av fiskerivirksomheter blir godt beskrevet, men beskrivelsene er ikke entydige, slik at usikkerheten blir stor.

- Skal en større del av torskekvoten overføres fra trålerne til kystflåten ut fra at størrelsessammensetningen av fisken, og dermed bioøkonomisk verdi går i favør av kystflåten?
- Betingelser geografisk nærhet til fiskeressursene høy andel av kvotegrunnelaget, også nasjonalt?
- I hvilken grad skal reguleringene av fisket bidra til regional sysselsetting og bosetning?

Også her blir spørsmålene mange og svarene enda flere.

Samarbeidsrådet Nord er noe usikker på om nytten av det arbeid som legges i konsekvensutredningen, og i det planlagte videre arbeid med en helhetlig forvaltningsplan, vil stå i forhold til kostnadene med arbeidet.”

Sak 15/04 : OPPNEVNING AV REPRESENTANTER TIL REFERANSEGRUPPE

Ref. brev av 08.10.04. fra Norges Råfisklag

Vedtak :

”Til å representere Samarbeidsrådet Nord i referansegruppen til prosjekt om auksjonsordning oppnevnes:

Kurt Karlsen, Strengelvåg, 8430 Myre
Svein Mathisen, Fjellveien 16, 9690 Havøysund
Varamann: Jarle Hansen, Veidholmen, 6570 Smøla.”

Sak 16/04 : REDNINGSHELIKOPTRENE'S RESPONSTID

Vedtak:

”Samarbeidsrådet i Norges Råfisklags distrikt vil vise til at dersom forslaget til Statsbudsjett vedrørende redningstjenesten blir vedtatt, vil det få alvorlige følger for den operative tjenesten i nord.

Forslagets innhold medfører nemlig at responstiden for SeaKing helikoptrene vil være ett kvarter i Sør-Norge, mens responstiden i Nord-Norge vil bli en time.

Samarbeidsrådet stiller seg uforstående til og kan på ingen måte akseptere at viktigheten av livredning i nord skal nedvurderes. Det gjeldende området er fiskerinæringens viktigste, og også det havområdet hvor aktiviteten er størst.

Det er derfor et krav fra Samarbeidsrådet at det gjennom behandlingen av Statsbudsjettet sørges for at redningstjenesten blir tilført tilstrekkelige økonomiske midler, slik at responstiden for SeaKing helikoptrene blir ett kvarter over hele landet.”

Møtet hevet kl. 20.00

Hans Petter Rasmussen/s

Kjell Ingebrigtsen/s

Jan Engen/s

Gudmund Olden/s

Jarle Hansen/s

Aud Rautio